

Biroul permanent al Senatului

Bp. 320.../ 22.06.2022

Biroul permanent al Senatului

L. 418.../ 27.06.2022

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată,

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată, (b320/17.05.2022), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/2547/24.05.2022 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D599/25.05.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În argumentarea soluției legislative, în cuprinsul *Expunerii de motive* se precizează faptul că, „Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut, încă din anul 1994, dreptul copilului de a fi protejat în fața alienării parentale, condamnând statele care nu au pus în aplicare măsurile necesare sau au acționat cu întârziere în acest sens, or în acest moment, în legislația națională nu există niciun act normativ care măcar să definească acest tip de abuz psihologic”.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Menționăm că este necesară aplicarea prevederilor art. 7 alin. (3¹) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Propunerile legislative, proiectele de legi și celelalte proiecte de acte normative vor fi însoțite, în mod obligatoriu, de o evaluare preliminară a impactului noilor reglementări asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”*.

Evaluarea preliminară a impactului noilor reglementări asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului reprezintă un set de activități și proceduri realizate cu scopul de a asigura o fundamentare adecvată a inițiativelor legislative, în vederea, atât a evaluării impactului legislației specifice în vigoare la momentul elaborării proiectului de act normativ, cât și a evaluării impactului politicilor publice pe care proiectul de act normativ le implementează.

3. În acord cu uzanțele de redactare a actelor normative, termenul „republicată” se va elimina din **titlu**.

4. La **partea introductivă a articolului unic**, după sintagma „republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014 ...” trebuie inserată sintagma *„cu modificările și completările ulterioare”*.

5. Întrucât, la **pct. 1 și 2**, sunt propuse intervenții legislative de modificare a aceluiași articol, pentru respectarea exigențelor normelor de tehnică legislativă, acestea se vor comasa într-un singur punct de modificare, având următoarea parte dispozitivă:

„1. La articolul 17 alineatele (1) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare se vor reda textele celor două alineate, iar punctele subsecvente se vor renumera.

6. La **pct. 1**, la textul propus pentru **art. 17 alin. (1)**, norma devine lipsită de claritate și predictibilitate prin adăugarea sintagmei „abuzul emoțional exercitat asupra acestuia prin alienare parentală, fiind interzis”, putând fi interpretată în sensul că dreptul copilului de a menține relații personale și contacte directe cu părinții, rudele, precum și cu alte persoane față de care copilul a dezvoltat legături de atașament, poate fi încălcat doar prin abuz emoțional.

Ca atare, interzicerea abuzului emoțional exercitat asupra copilului prin alienare parentală ar putea face obiectul unui element structural distinct, cu respectarea art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea normală a articolelor.

7. La actualul **pct. 2**, referitor la textul propus pentru **art. 17 alin. (4)**, pentru claritatea normei propuse, este necesar a se preciza instituția sau persoana care va realiza evaluarea psihologică a minorului, respectiv a părinților.

8. La actualul **pct. 3**, în acord cu uzanțele de redactare a actelor normative, partea dispozitivă va fi reformulată, astfel:

„ ... **La articolul 17 după alineatul (4)** se introduce un nou alineat, **alin. (4¹)**, cu următorul cuprins:”.

La textul propus pentru **alin. (4¹)** al **art. 17**, pentru o exprimare adecvată stilului normativ, sintagma „Atunci când” se va înlocui cu sintagma „În situația în care”.

Totodată, din norma propusă pentru acest alineat nu reiese dacă doar părinții sau și alte persoane pot exercita acest tip de abuz emoțional asupra copilului.

De asemenea, întrucât constatarea instanței se poate realiza pe baza expertizei psihologice prevăzute la alin. (4) este necesar a se preciza acest aspect în cuprinsul normei.

În cazul în care constatarea instanței nu se bazează pe expertiza psihologică, în normă se va preciza pe baza căror acte și, respectiv, persoanele sau instituțiile care emit aceste acte, în temeiul cărora instanța poate constata exercitarea abuzului emoțional de natura alienării parentale, cu consecința încălcării dreptului copilului de a avea legături personale cu părintele său.

Totodată, întrucât actul normativ de bază are ca obiect protecția și promovarea drepturilor copilului, propunem a fi avut în vedere dreptul copilului de a avea legături personale cu ambii părinți, iar nu dreptul părintelui de a avea legături personale cu copilul.

9. La actualul **pct. 4**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, partea dispozitivă va fi reformulată, astfel:

„ ... **La articolul 94, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:**”.

La textul propus pentru **art. 94 alin. (1)**, precizăm că norma în vigoare are în vedere abuzul emoțional de orice natură, nu numai cel care are drept rezultat alienarea parentală. Ca atare, restrângerea noțiunii de abuz emoțional la cel exercitat în vederea alienării parentale lasă în afara reglementării celelalte tipuri de abuz emoțional.

Pentru evitarea acestei consecințe, definirea abuzului emoțional exercitat asupra copilului în vederea alienării parentale poate face obiectul unui alineat de sine stătător.

Totodată, este necesară definirea riguroasă a acestei noțiuni, cu precizarea persoanelor sau instituțiilor care au capacitatea de a stabili existența abuzului emoțional de natura alienării parentale, având în vedere implicațiile pe care le generează includerea acestui tip de abuz în noțiunea de abuz asupra copilului, fapt ce poate genera aplicarea unor măsuri de protecție specială, precum plasamentul sau plasamentul în regim de urgență (art. 60 și 68 din actul normativ de bază).

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 698/21.06.2022

10599

L. nr. 272/2004

M. Of. nr. 557/23 iun. 2004

Lege privind protecția și promovarea drepturilor copilului

(v. Decizia I.C.C.J. nr. III/2007 - M. Of. nr. 732/30 oct. 2007 (art. 124 alin. (1); Decizia I.C.C.J. nr. 7/2012 - M. Of. nr. 120/20 iun. 2012 (art. 94 alin. (3), art. 129)

- ¹ promulgată prin D. nr. 481/2004 M. Of. nr. 557/23 iun. 2004
Decret pentru promulgarea Legii privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- ² modificări prin H.G. nr. 1762/2005 M. Of. nr. 1182/28 dec. 2005 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- ³ modificări prin H.G. nr. 3/2007 M. Of. nr. 21/12 ian. 2007 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- ⁴ modificări prin H.G. nr. 9/2008 M. Of. nr. 20/10 ian. 2008 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- ⁵ modificări prin H.G. nr. 1663/2008 M. Of. nr. 844/16 dec. 2008 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- ⁶ modificări prin L. nr. 71/2011 M. Of. nr. 409/10 iun. 2011 *abrogă, la data de 1 oct. 2011, art. 40 alin. (1), art. 41 și art. 42*
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil
(v. D.I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 283/17 apr. 2014)
- ⁷ modificări prin L. nr. 197/2012 M. Of. nr. 754/9 nov. 2012 *abrogă art. 114-117, art. 148 alin. (5) la data de 1 ianuarie 2013*
Lege privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale
- ⁸ modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 *abrogă, la data de 1 februarie 2014, art. 132 și art. 133*
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

9 modificări prin	L. nr. 257/2013 M. Of. nr. 607/30 sep. 2013 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	modifică art. 4, art. 9, art. 11 alin. (7), art. 12 alin. (1), art. 13 alin. (1), art. 15, art. 18 alin. (2), art. 22 alin. (4), art. 29 alin. (2), art. 35 alin. (4), art. 44 alin. (2), art. 48 alin. (2) și (4), art. 51 alin. (2) și (3), art. 54, art. 56 lit. d), art. 62, art. 63, art. 64 alin. (1), art. 64 alin. (3), art. 65 alin. (1), art. 66 alin. (1), art. 66 alin. (2), art. 70, titlul cap. VI, art. 85 alin. (1) și (2), art. 87 alin. (1) și (2), art. 89, art. 90, art. 92, art. 94 alin. (4), art. 106 alin. (1) lit. a) și g), art. 110 alin. (2), art. 118 alin. (1), art. 119 alin. (1), art. 120, art. 134 alin. (2), art. 135; introduce alin. (1_1) la art. 2, alin. (5) la art. 2, art. 7_1, art. 11_1, art. 12_1, alin. (4) și (5) la art. 14, art. 16_1, art. 16_2, alin. (1_1) și (1_2) la art. 27, alin. (3) la art. 29, alin. (2_1) - (2_5) la art. 31, alin. (2_1) la art. 46, art. 46_1, alin. (1_1) și (1_2) la art. 64, alin. (1_1) la art. 66, alin. (4) la art. 69, alin. (3) la art. 80, alin. (3) la art. 84, art. 87_1, art. 91_1, secțiunea 3_1 la cap. VI cu art. 97_1 - 97_5, alin. (3) și (4) la art. 104, art. 105_1, lit. k) la art. 106 alin. (1), alin. (3) la art. 106, art. 109_1, alin. (3) și (4) la art. 113, alin. (4) și (5) la art. 119, alin. (5) la art. 125; abrogă art. 17 alin. (2), art. 130 alin. (2), art. 148 alin. (6); în tot cuprinsul legii, sintagmele „abuz sau neglijare”, „abuzul sau neglijarea”, „abuzat sau neglijat”, „abuzului și exploatarea” se înlocuiesc cu sintagmele „abuz, neglijare, exploatare și orice formă de violență asupra copilului”, „abuzul, neglijarea, exploatarea și orice formă de violență asupra copilului”, „abuzat, neglijat, exploatat și supus oricărei forme de violență asupra copilului”, „abuzului, neglijării, exploatarea și oricărei forme de violență asupra copilului”; în tot cuprinsul legii, sintagma „Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului” se înlocuiește cu sintagma „Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice”
10 republicare cu renumerotare	M. Of. nr. 159/5 mar. 2014 Lege privind protecția și promovarea drepturilor copilului	
11 modificări prin	L. nr. 131/2014 M. Of. nr. 740/10 oct. 2014 Lege pentru modificarea alin. (1) și (2) ale art. 64 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	modifică la 1 ianuarie 2015 art. 64 alin. (1) și (2)
12 modificări prin	O.U.G. nr. 65/2014 M. Of. nr. 760/20 oct. 2014 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 125/2015 M. Of. nr. 383/2 iun. 2015	modifică art. 128 alin. (1) și (2), art. 129 alin. (4) și (5); introduce alin. (5) la art. 122, alin. (6) la art. 128, alin. (6) - (9) la art. 129

13 modificări prin	L. nr. 52/2016 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	M. Of. nr. 253/5 apr. 2016	<i>modifică art. 18 alin. (1) lit. c), art. 18 alin. (5) și (6), art. 20 alin. (1);</i> <i>introduce alin. (6_1) la art. 18</i>
14 modificări prin	L. nr. 286/2018 Lege pentru modificarea alin. (1) și (2) ale art. 64 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	M. Of. nr. 1029/4 dec. 2018	<i>modifică art. 64 alin. (1) și (2)</i>
15 modificări prin	L. nr. 45/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	M. Of. nr. 287/6 apr. 2020	<i>modifică art. 46 alin. (3) partea introductivă și lit.i);</i> <i>introduce lit. j) la art. 46 alin. (3), lit.g) la art. 52 alin. (1)</i>
16 modificări prin	L. nr. 140/2022 Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 500/20 mai 2022	<i>modifică art. 60 lit. a)</i>
	Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.		
17 modificări prin	L. nr. 143/2022 Lege pentru modificarea și completarea art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru stabilirea unor măsuri de asistență socială	M. Of. nr. 502/23 mai 2022	<i>modifică art. 129 alin. (1) și (6);</i> <i>introduce alin. (6_1) la art. 129</i>